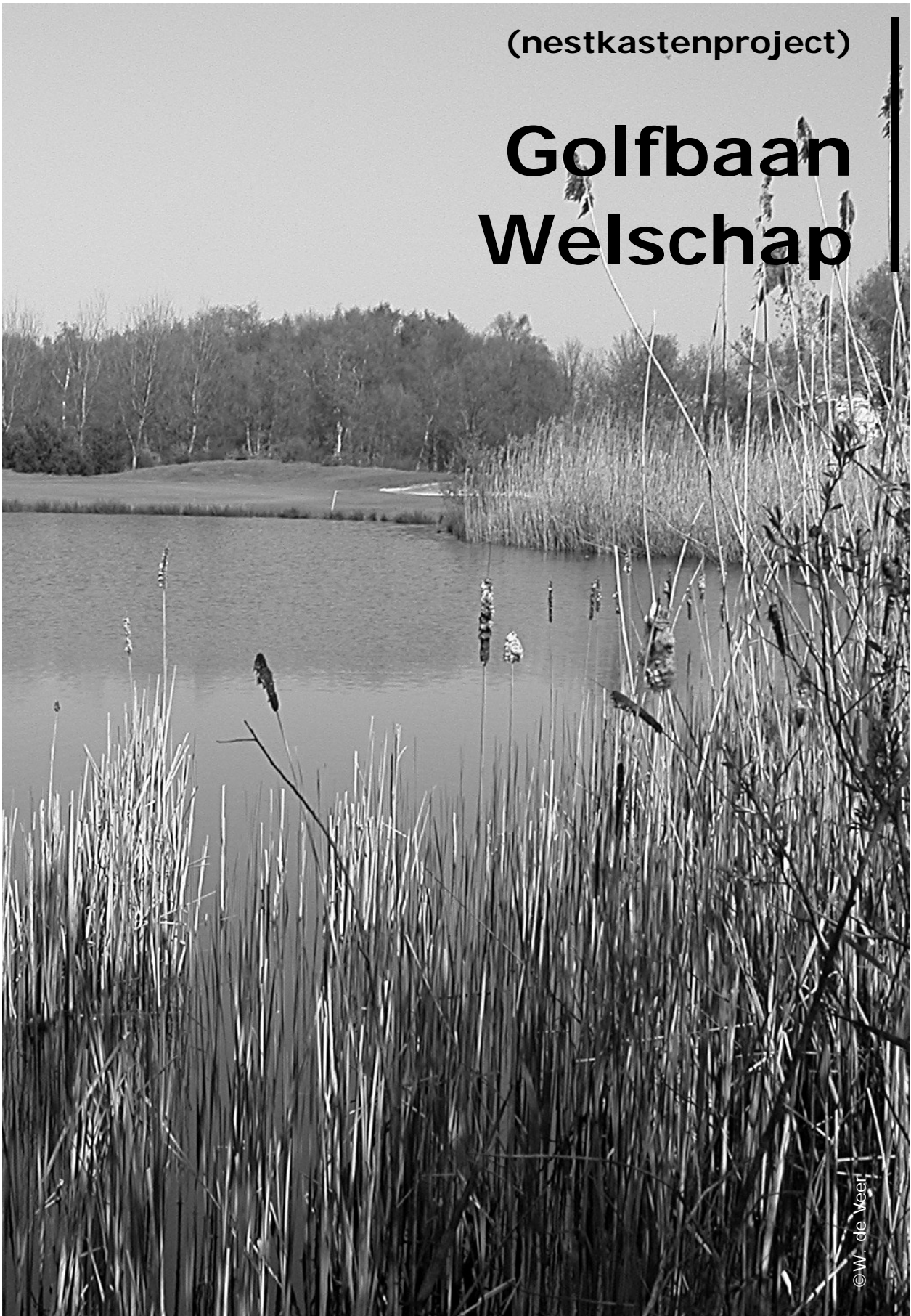

(nestkastenproject)

Golfbaan Welschap

©W. de Veer

Nestkastenverslag Golfbaan Welschap, 2007

Wil de Veer

In het voorjaar werd samen met diverse vrijwilligers begonnen met de noodzakelijke schoonmaak van de nestkasten. Gedurende de winter worden diverse kasten als slaappleaats gebruikt. Waar nodig werden kasten vervangen of gerepareerd. Het aantal kasten is beduidend minder dan de voorgaande vier jaren, zie tabel 2. Oorzaak is onder andere de storm die in het voorjaar woedde en waarbij veel bomen zijn omgewaaid. Verder moesten diverse bomen waar kasten aanhingen worden gekapt i.v.m. uitbreiding en nieuwe indeling van de baan. De totale oppervlakte van het terrein is nu 52 ha.

Bij het inventariseren van de bosuil in de maand januari, waarbij gebruik werd gemaakt van geluidsnabootsing, kwam geen reactie. Ook niet in de directe omgeving van de Golfbaan. Zowel de sperwer als de havik werden weer regelmatig waargenomen, echter nesten of ruiptenen werden niet aangetroffen. De kleine karekiet, groene en bonte specht hebben weer met

succes gebroed, evenals de dodaars. Echter van laatstgenoemde werden dit jaar niet veel nakomelingen gezien en er zijn ook geen tweede broedsels gesignaleerd. De fazant heeft het heel goed gedaan en er zijn veel juvenielen waargenomen. Werden er vorig jaar twee territoria van de bosrietzanger gesignaleerd, dit jaar was het er maar een. Het was wel degene die altijd op dezelfde plaats nestelt. Regelmatig werden de patrijs en scholekster waargenomen, evenals een koppel buizerds, dat al jaren in de omgeving te spotten valt. De fuut heeft met succes twee jongen weten groot te brengen. De meerkoeten en waterhoentjes hebben het ook weer goed gedaan en tijdens de vele sessies waarin het gedrag van de ijsvogels werd bestudeerd werden er veel juvenielen waargenomen.

Het wil maar niet lukken om de torenvalk in de nestkast te krijgen. De vogels zitten in het voorjaar regelmatig op en in de nestkast, voeren baltsvluchten uit, maar van nestelen is het nog niet gekomen.

STORM VEROORZAAKTE IN HET VOORJAAR VEEL SCHADE, DIVERSE NESTKASTEN GINGEN OOK VERLOREN

De wand voor de ijsvogel is een groot succes. Op het moment van schrijven, juli 2007, is het koppel bezig aan hun tweede broedsel. Een uitgebreid verslag van dit succes komt in een latere uitgave. Het ligt in de bedoeling om in het najaar een tweede wand te maken bij hole 6-7. De voorbereidingen zijn al getroffen

Deze zijn ongenummerd en worden niet meegeteld. Er zijn dit jaar 39 van de 119 kasten niet in gebruik geweest om in te broeden (ongeveer 33%). Ter vergelijking in 2006 waren 45 van de 142 kasten niet in gebruik (ongeveer 31%); in 2005 waren er van de 147 kasten 24 niet in gebruik (ongeveer 16%); in 2004 waren er

©W. de Veer

Een winterkoning heeft voor het derde jaar gebroed onder het afdak van de hondenvoeds. In een oude autovelg die aan een opslagruimte hangt heeft een zwarte mees succesvol gebroed. Deze soort hebben we dit jaar in de nestkasten gemist.

Elke kast is drie keer gecontroleerd. In verband met het warme weer in het voorjaar werd de eerste ronde iets vroeger gelopen, namelijk op 28 april. Vorig jaar werd dit gedaan op 2 mei. In sommige kasten zaten al behoorlijk grote jongen wat er op wijst dat diverse soorten eerder met broeden zijn begonnen dan in andere jaren. In totaal hangen er 119 kasten, tegen 142 in 2006.

Kasten die aan vervanging toe waren zijn niet weggegooid maar zijn evenals vorige jaren in een houtwal geplaatst.

van de 140 kasten 18 niet in gebruik (ongeveer 13%); in 2003 waren er van de 132 kasten 24 niet in gebruik (ongeveer 18%) en in 2002 waren er van de 90 kasten 36 niet in gebruik (40%).

Evenals vorig jaar heeft de koolmees het minder goed gedaan. Met 36 broedsels in de kasten is het streefgetal van 45 niet gehaald. De pimpelmees heeft het streefgetal van 35 ook niet gehaald. De teller bleef bij 25 steken.

De bonte vliegenvanger heeft het dit jaar met vijf geslaagde broedsels goed gedaan en met maar één broedpaar minder dan in 2006 lijkt het dat de soort zich voorgoed heeft gevestigd. In een van de kasten werd een leeg nest van de bonte vliegenvanger aangetroffen. De oorzaak waarom niet tot broeden werd overge-

gaan kon niet worden achterhaald. Voor deze soort werd ook in dit voorjaar bij enkele kastjes een plaatje voor het invlieg-gat geplaatst. Dit om te voorkomen dat vogels die eerder gaan nestelen gebruik maken van deze kastjes. De kauw heeft in een van de kasten gebroed. De spreeuw is met zeven broedsels stabiel gebleven, hetgeen mij verwonderde omdat juist veel kasten die voor deze soort waren opgehangen moesten worden verwijderd in verband met het kappen van de boom. Mijn verwachting dat het de soort minder voor de wind zou gaan door dit kappen en dus het verdwijnen van nestgelegenheid lijkt niet uit te komen. In een voor de boomkruiper opgehangen speciale nestkast werd een roodborst met zes jongen aangetroffen. De boomklever laat nog steeds een stijgende tendens zien en is nu met vijf broedsels in de kasten goed vertegenwoordigd. Helaas ging een van de broedsels, in de late jongen fase, geheel verloren. De ringmus, een soort die vorig jaar voor het eerst in een kast heeft gebroed op Golfbaan Welschap, werd wel gehoord maar heeft niet in een kast genesteld. De boomkruiper heeft geen gebruik gemaakt van een nestkast.

De soort is wel aanwezig.

In geen van de kasten is een tweede leg-sel aangetroffen. In 2006 waren dit er twee en in 2005 en 2004 waren dit er vijf. Bijen werden dit jaar niet in de nestkas-ten aangetroffen, wel twee nesten van eekhoorns.

Over het algemeen genomen hebben alle broedvogels het minder goed gedaan, in ieder geval degene die in de kasten hebben gebroed. Een van de oorzaken is zeker de onrust die de werkzaamheden voor de vernieuwing van de golfbaan met zich mee hebben gebracht. Als we het aantal bezette kasten bekijken, zie tabel 2, en het aantal uitgevlogen jongen, zie tabel 3, dan moeten we concluderen dat de terugval van 2006 zich bij diverse soorten heeft voortgezet en dat we wat dit betreft, voor deze soorten een slecht jaar hebben gehad.

De drie kasten die op het nieuwe gedeelte zijn gehangen, deze zijn overigens nog niet meegeteld, zijn niet door vogels bezet. Twee waren er leeg en een werd bezet door een eekhoorn.

TABEL 1: DE RESULTATEN VAN DE LAATSTE DRIE JAAR

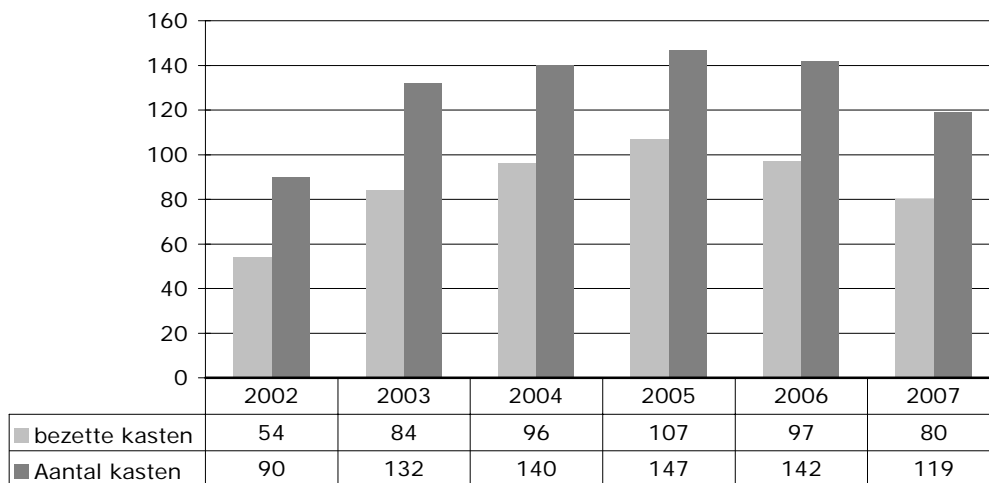
Soort	Aantal 2007	Uitgevlogen jongen	2006	Uitgevlogen jongen	2005	Uitgevlogen jongen
Roodborst	1	6	0	0	0	0
Kauw	1	4	2	7	1	3
Bonte Vliegen-vanger	5	26	6	27	7	43
Zwarte Mees	0	0	3	20	3	>14*
Pimpelmees	25	196	34	269	37	>274
Koolmees	36	253	38	298	45	>350
Boomklever	5	meerdere**	4	meerdere**	2	meerdere**
Boomkruiper	0	0	1	4	2	>4
Spreeuw	7	24	7	38	8	35
Ringmus	0	0	1	onbekend	0	0

* In het verslag van vorig jaar is een ernstige fout geslopen. Het aantal uitgevlogen jongen is bij sommige soorten verwisseld met het aantal eieren

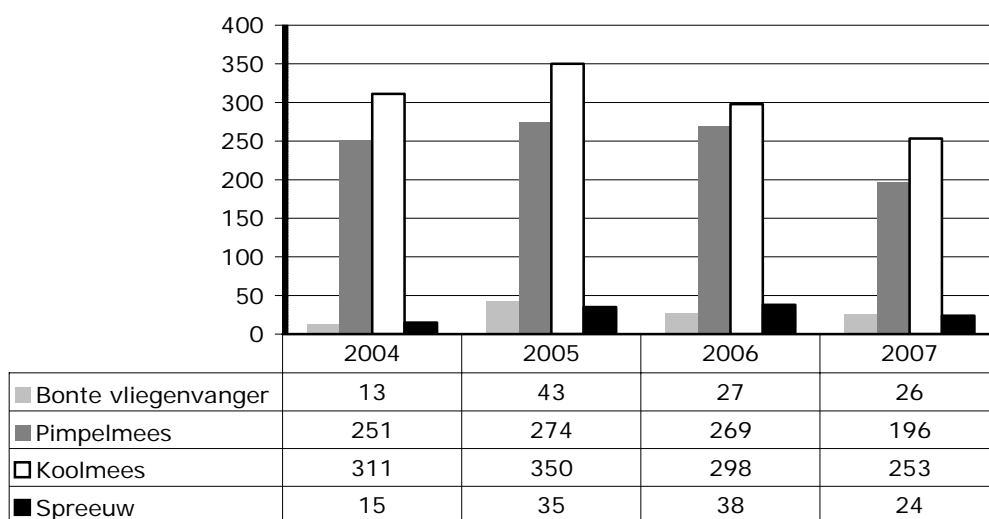
** Om verstoring te voorkomen zijn deze kasten niet geopend waardoor het juiste aantal niet kon worden vastgesteld.

TABEL 2: VERHOUDING TOTAAL AANTAL KASTEN TOT HET AANTAL WAARIN GEBROED IS, PERIODE 2002-2007

TABEL 3: TOTAAL AANTAL UITGEVLOGEN JONGEN VAN DE GESLAAGDE BROEDSELS, VAN VIER MEEST VOORKOMENDE SOORTEN IN DE PERIODE 2004-2007

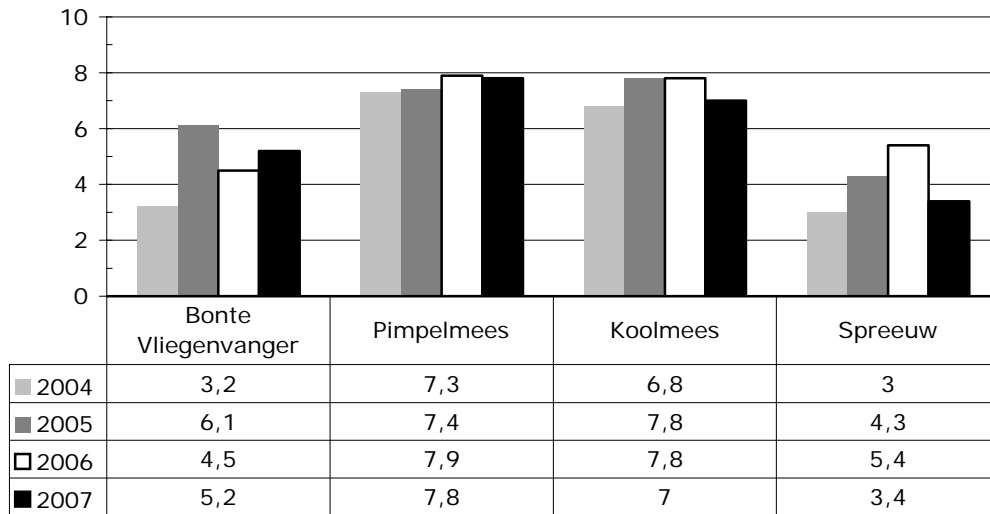
Opvallend was dat, van de geheel mislukte broedsels, de jongen dood in het nest lagen, geheel in de veren en op het punt van uitvliegen stonden. De oorzaak is nog niet bekend, maar diverse kasten waarbij dit gebeurde hingen aan eikenbomen. Navraag die ik deed bij SOVON en collega's die ook een nestkastenproject beheren of dit eventueel gerelateerd zou kunnen zijn aan de aanwezigheid van de eikenprocessierups leverde geen uitsluitsel op. Men had hier nog geen ervaring mee. Naar

mijn mening toch iets om extra alert op te zijn en de nestkasten, om ieder risico te vermijden, in plaats van op een eik zoveel mogelijk op andere boomsoorten te hangen.

Omdat er vanaf volgend jaar in het oostelijk deel een nieuwe indeling zal worden gemaakt en veel van de nestkasten op andere plaatsen komen te hangen, lijkt het mij zinvol om ook het totale resultaat eens te bekijken van de afgelopen jaren. Het is de bedoeling om vanaf volgend jaar

TABEL 4: GEMIDDELD AANTAL UITGEVLOGEN JONGEN VAN DE GESLAAGDE BROEDSELS, VAN DE MEEST VOORKOMENDE VIER SOORTEN IN DE PERIODE 2004-2007

een nieuwe reeks te starten en de kasten opnieuw te nummeren, omdat na al die jaren een logische volgorde ontbreekt.

In totaal zijn er in de periode van 2004 - 2007 uitgevlogen: koolmees 1212; pimpelmees 990; spreeuw 112 en bonte vliegenvanger 102. We kunnen dus concluderen dat het nestkastenproject, met ups and downs, een groot succes is.

Het gebied is verdeeld in twee gedeelten waarbij op het westelijk deel, tussen het fietspad en het Beatrixkanaal, eveneens kasten zijn gehangen.

De broedresultaten in dit deel zijn niet mee genomen in de vergelijking met de resultaten van overige jaren. Wel worden deze in dit verslag apart vermeld.

De metselbijen hebben dit jaar veelvuldig gebruik gemaakt van de speciale houtblokken. De vleermuiskasten worden veelal gebruikt door nachtvinders, die er de dag in doorbrengen. De egels hebben de speciaal voor hen geplaatste kasten gebruikt om te overwinteren.

© H. BOUWMEESTER

WESTELIJK DEEL

In het westelijk deel hangen vijftien kasten, waarvan er vijf niet in gebruik zijn geweest (ongeveer 33%). De spreeuw heeft dit jaar weer succesvol gebroed. De laatste keer was dit in 2004 toen broedde de soort nog in drie kasten. De boomkruiper heeft dit jaar ook in dit gedeelte geen gebruik gemaakt van de kasten. Drie kasten zijn helemaal leeg gebleven en in twee kasten zat een leeg nest. Van twee kasten, met daarin een koolmees en een pimpelmees, kon het aantal jongen niet worden vastgesteld.

In totaal zijn er in de periode van 2004 - 2007 uitgevlogen: koolmees >163; pimpelmees >162; boomkruiper 6 en spreeuw 17.

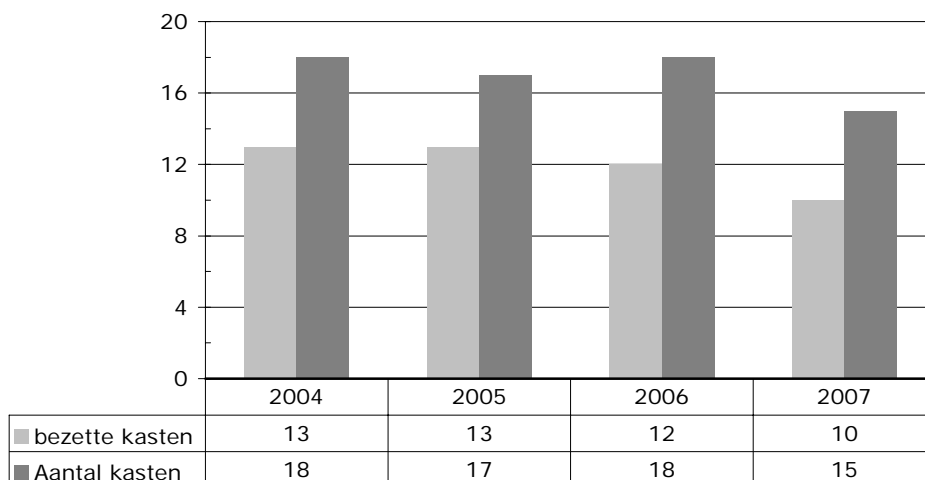
De metselbijen hebben ook in dit gedeelte dankbaar gebruik gemaakt van de houtblokken die zijn opgehangen.

Een woord van dank gaat uit naar de vrijwilligers, de eigenaar van Golfbaan Wel-schap André Jeurissen, en firma De Leeuwerik waar steeds een beroep op kon worden gedaan als er hout nodig was om nestkasten te maken. Zonder hun medewerking was dit alles niet mogelijk geweest. Allen hiervoor hartelijk dank.

TABEL 5: DE RESULTATEN VAN DE LAATSTE DRIE JAAR IN HET WESTELIJK DEEL

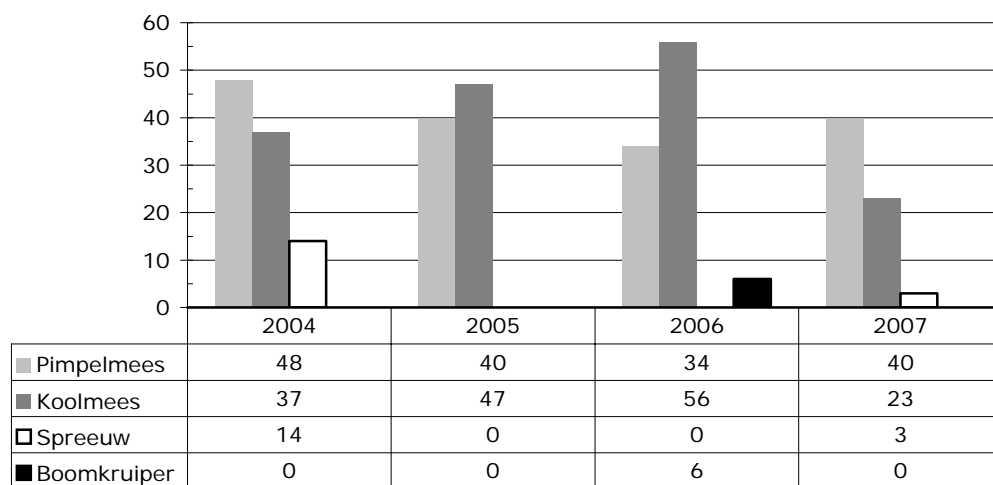
Soort	Aantal	Uitgevlogen jongen	2006	Uitgevlogen jongen	2005	Uitgevlogen jongen
Pimpelmees	5	>40	4	34	7	40
Koolmees	4	>23	7	56	4	47
Boomkruiper	0	0	1	6	0	0
Spreeuw	1	3	0	0	0	0

TABEL 6: VERHOUDING TOTAAL AANTAL KASTEN TOT HET AANTAL WAARIN GEBROED IS, IN DE PERIODE 2004-2007 IN HET WESTELIJK DEEL

**TABEL 7: TOTAAL AANTAL UITGEVLOGEN JONGEN, IN HET WESTELIJK DEEL
IN DE PERIODE 2004-2007**

**TABEL 8: GEMIDDELD AANTAL UITGEVLOGEN JONGEN VAN DE GESLAAGDE BROEDSELS,
IN HET WESTELIJK DEEL IN DE PERIODE 2004-2007,**

